

לעדר ולחשקות ולזמור ולחפור, כה ישראל, הדא הוא דכתיב, (ישעה ח) כי כרם ה' צבאות בית ישראל וכתיב, (ישעה ח) ויעזקהו ויסקלחו וגו'.

תוספה תא

מתניתין: אמר רבי שמעון, אנן פתחין עיננא חמאן, גלגלי רתיכתא קדישתא בטין במטלבוי, وكل שירתא בסימא לאונין,iah ללבא, סלקא ונחתא, אולא ולא נטלא, מזדעין אלף אלףין, ורבוא רבבן ופתחין שירתא מלרע לעילא.

לקל בעימותא הוा, קיימין מאן דקימין, ומתקבפין בכנופיא לסטרא דימינא, ארבע מאה וחמשין אלףין מארי דעינין. חמאן ולא חמאן, קיימין בקיומיהן. תרין סטרין אחרניין אתחוורו (ס"א אתחוורו) בגיניהן. ולסטרא דשמאלא מעתן וחמשין אלףין. איונן מאיריהן דיבבא, מיבבין ומילין מאתר בית מותביהן, פתחין בדינא ומסיימין בדינא. מיבבין תניננות, ודינא יתיב, וספרין פתחה. ביה שעטה, סליק מאירה הדינא, דקאים עליהן, ויתיב בכורסייא דדינא, ושירתא אשתקה, עד לא תפתיים דינא סחרן מארי דעינין דלסטרא ימינא, ועמהן (דף ד' ע"ב) תמניגסר אלףין אחרניין תקעין, ולא מיבבין ולא מילין (ס"א לא מילין ולא מיבבין)

**פִתְחֵין שִׁירָתָא, מִזְדַעֲזָעָן מַאֲתָן וְחַמְשִׁין אֶלְפִין מַארִי
דִיבָבָא.**

תַקָע תְבִנִינָה וְלֹא מִיְבָבִין (ס"א ולא מיבבון ולא מילליז) **גַטְיָל**
פְטָרוֹנָא, **מַהְהֹא פּוֹרְסִיָּא וַיְתִיב בְּכּוֹרְסִיָּא**
דוּוּתְרָנוֹתָא. **בֵיה זְמָנָה הוּה** (נ"א הוּא) **מִדְפֶר שְׁמָא קְדִישָׁא**
עַלְאהָ רְבָא, דְבַהְהֹא שְׁמָא חַיִים לְכָלָא.

פִתָח וְאָמֵר זְמָנָה חֲדָא יוֹד הַ"א וַיְיַזְהַ"א (ס"א יוד ה"א וא"ז
ח"א) **כַמָה דָאת אָמֵר** (שמות ל"ד) **וַיִקְרָא בְשֵם יְהוָה.**
פִתְחֵין כְקָדְמִיתָא מַארִי גָלְגָלִי קְדִישָׁין. וְאֶלְף אֶלְפִין,
וְרָבוֹא רְבָבָן, וְאָמְרִי שִׁירָתָא, מְשֻׁבְחֵין וְאָמְרִין, בְּרִיךְ
יִקְרָא דָה' מִאָתָר בֵית שְׁכִינָתָה.

אַתְיָא הַהְיוֹא גַנְתָא, דְהֹתָה (נ"א הדיא) **טְמִירָא בְמַאֲתָן**
וְחַמְשִׁין עַלְמִין, הַוָא שְׁכִינָתָא יִקְרָא בְזִוְתָה,
דְנַפְיָק מַזְיוֹא לְזִיוֹא, וַיְזִוְהָ גְגִיד מְגִיה, לְד' סְטְרִין רִישִׁין,
לְקָדְמָאי (ס"א לך"מ), **מַהְהֹא זִיוֹא נְפָק** (ס"א אַתְמָשָׁה) **לְכָלָהוּ**
דְאִינּוּן לְתִתְפָא, וְהַהְיוֹא אַקְרֵי גַנְתָא דְעַדָן.

פִתָח תְבִנִינָה הַהְיוֹא סָבָא, פְטָרוֹנָא דְכָלָא וְמִדְפֶר שְׁמִיה
יוֹד הַ"א וַאֲזַהַ"א, וְכָלָהוּ פִתְחֵי בְתַלִיסָר מְכִילָן
דְרַחְמִי. מָאוֹ חַמִּי כָל אַלְין תַקִיפִין, רַאמְין דְרַאמְין,
תַקִיפִין דְתַקִיפִין, רַתִיכִין קְדִישִׁין, וְשִׁמְאִין, וְכָל חִילָהָן,
מִזְדַעֲזָעָן וּמִתְחַלְחָלָן בְאִימָתָא סְגִיא, מְשֻׁבְחָן שְׁמָא

קָדִישָׁא, וְאָמְרֵין שִׁירַתָּא. וְפָאִין אַיְבּוֹן בְּשְׁמַתְהוֹן
דְּצִדִּיקִיָּא, דְּאַיְבּוֹן בְּהַהְוָא עֲדִינָא, וַיַּדְעֵין דָּא, עַל הַאִ
אִיתְמָר (ירמיה י') מֵי לֹא יַרְאֵךְ מֶלֶךְ הָגּוּם כִּי לֹךְ יִאָתָה
וְגוּ', (ע"ב תוספתא).

אָמַר רַבִּי שְׁמֻעוֹן, כֵּד נַחַתָּה שְׁכִינַתָּא לִמְצָרִים, נַחַתָּה
חַיָּה חַדָּא, דְּשָׁמָה יִשְׂרָאֵל, בְּדִיוּקָנָא דְּהַהְוָא סְבָא,
וְאַרְבָּעִין וְתִרְיָין שְׁמַשִּׁין קָדִישָׁא עַמִּיהִ, וְכָל חַד וְחַד אַת
קָדִישָׁא עַמִּיהִ, מִשְׁמָא קָדִישָׁא, וּבְלַהוּ נַחַתָּה עִם יַעֲקֹב
לִמְצָרִים, הַדָּא הוּא דְכִתְיב, וְאַלְהָ שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
הַבָּאִים מִצְרַיִם אֶת יַעֲקֹב. אָמַר רַבִּי יְצָחָק, מִמְשֻׁמָּע
דְּקָאָמָר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאַחֲרֵךְ אֶת יַעֲקֹב, וְלֹא נָאָמָר
אַתָּו.

שָׁאל רַבִּי יְהוֹדָה לַרְבִּי אֶלְעֹזֶר בֶּרְבִּי שְׁמֻעוֹן, (אמֶר לֵיה) כִּי
דְּשָׁמַעַת מִאָבוֹךְ, פְּרַשְׁתָּה וְאַלְהָ שְׁמוֹת בְּרוֹא עַלְאָה,
מַאי קָאָמָר אִישׁ וּבֵיתוּ בָּאָג. אָמַר לֵיה, הַהְוָא מַלְהָ דְּהֹוָה
אָמַר אָבָא, אַיְבּוֹן הוּא מַלְאָכִין עַלְאַיִן, דְּאַיְבּוֹן לְעַילָּא עַל
תַּתָּאִי מְגַהּוֹן, הַיְיָנוּ דְכִתְיב אִישׁ וּבֵיתוּ בָּאָג, וְהַכִּי אָמַר
אָבָא, כֶּל אַיְבּוֹן מַלְאָכִין דְבָדְרָגָא עַלְאָה, אַקְרָיוֹן גּוּבָּרִין
דוּכְרִין, וְאַיְבּוֹן דְבָדְרָגָא תַּתָּאִי מְגַהּוֹן, אַתְקָרְיוֹן (ונקְבָתָא)
בֵּית, דְאַתָּתָא נַוקְבָּא דְמַקְבָּלָא מִן דְכּוֹרָא.

רַבִּי יְצָחָק הָוָה קָאִים קָמִיהִ דְרַבִּי אֶלְעֹזֶר בֶּרְבִּי שְׁמֻעוֹן,

אמר ליה שכינתא נחתת למצרים עם יעקב. אמר ליה ולא, זה א כתיב (בראשית מ"ז) אני ארץ עמק. אמר ליה תא חזין, שכינתא נחתת למצרים את יעקב ושית מה אלפין רתיכין קדישין (אברהנין) עמה, והיינו רכתיב בSSH מאות אלף רגלי, תנין שית מה אלפין רתיכין קדישין נחתו עם יעקב למצרים, וכלתו סליקו מתרמן, פד נפקו ישראל ממצרים. הדא הוא רכתיב, (שמות י"ב) ויסעו בני ישראל מרעמסס סכotta בSSH מאות אלף רגלי וגו'. SSH מאות לא נאמר, אלא בSSH מאות, בגונא דנפקו אלין, כך נפקו אלין.

וותא חזין רוזא דמלחה, בעדנא דנפקו אלין רתיכין קדישין, משירייתא קדשתא, חמו ישראל וידעו, דהו מתעכbin בגיניהון, וכלתו בהילו דעבדו ישראל, בגיניהון הויה, והיינו רכתיב, (שמות י"ב) ולא יכולו להתחמלה, היה ליה למייר ולא רצוי להתחמלה אבל לא כתיב אלא ולא יכולו. ואתיידע (ס"ו ואיתנרע) ממש, דכלתו בני ישראל, הו בנוי ישראל דركיעא, והיינו רכתיב, בני ישראל הבאים מצרים את יעקב, ועל דא לא נאמר ולא שמות בני ישראל הבאים מצרים אותו, אלא ולא שמות בני ישראל הבאים מצרים את יעקב, הבאים מצרים בקדמתא ועם מי, את יעקב.

אמֶר רַבִּי יְהוֹדָה, (נ"א רבי יצחק נ"א רבי יוסי) **קָל וּחֹמֶר,** וממה פ"ד
אֲשֶׁת זִיב יַעֲקֹב מִלְּבָן, כתיב, (בראשית ל"ב) **וַיַּעֲקֹב הָלַךְ**
לְדַרְכּו וַיַּגְעַז בּוֹ מֶלֶאכִי אֱלֹהִים. פ"ד נחת בגלוותא,
וְקֹדֶשׁ אָבֵיךְ הוּא אמר, **אָנֹכִי אָרֶד עַמְּךָ מִצְרִימָה,** (דף ח
 פ"א) **לֹא דִינָא, הַוְאֵיל וַפְטְרוֹנָא נַחַתָּא דִיכְחַתָּו שְׁמָשָׂוִי**
עַמְּיהָ, הַיִנוּ דְכִתְבֵּה הַבְּאִים מִצְרִימָה אֵת יַעֲקֹב. רבי
יַעֲקֹב דְכִפֵּר חָנָן אָמַר מִשְׁמִיחָה דָרְ אָבָא, מָאן אִיבְּנוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל דְהַכָּא. אִיבְּנוּ דְאַתְקָרְוִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמְּשָׁ.

ר' אָבָא פָתָח וַיֹּאמֶר, (בראשית נ"ח ב') (תהלים מ"ז) **לְכוּ חֻזּוּ**
מִפְעָלוֹת יְיָ אֲשֶׁר שְׁם שְׁמוֹת בָּאָרֶץ. **אֶל תִּקְרִי שְׁמוֹת.**
אֶלָּא שְׁמוֹת. **וְאַזְלָא הָא כְּהָא דָאָמַר ר' חַיִיא,** פגונא
דַּרְקִיעָא, עבד קידשא בריך הוא באָרָעָא ברקיע אית
שְׁמָהָן קָדִישִׁין, בָּאָרָעָא אִית שְׁמָהָן קָדִישִׁין.

אמֶר רַבִּי יְהוֹדָה (נ"א רבי יוסי) **בְּהַהוּא יוֹמָא** דנחת יעקב
לְמִצְרִים, נחתו עמייה שתין רבוא דמלאכי עלאי.
ר' יְהוֹדָה פָתָח, (שיר השירים ג') הגה מטהו שלשה מה ששים
גִבּוֹרִים סְבִיב וְגֹוי קְיוּמִיטִין דְגַלְיפִין בְּקַנְדִּיטָא (ס"א
 בקהלדיטא), **סְחָרֵן בְּדוֹכְתִּיה קְיוּמִיטִין בְּשְׁבִיעָה, גַלְיפִין**
בְּשִׁתְיִתָּהָה, הַדָּא הָוּא דְכִתְבֵּה, שְׁשִׁים גִבּוֹרִים סְבִיב לְהָ.
הַגָּה מְטָהו: **דָא אֵיהִ** (בראשית רב"ה) **שְׁכִינָתָא.** **שְׁלַשְׁלָמָה:**
מֶלֶכָא דְשָׁלָמָא דִילִילָה. **שְׁשִׁים גִבּוֹרִים סְבִיב לְהָ**

אלין איבון שתין רבוא דמלאכי עלאי, דאיבון מיחילא: דשכינתא, דנחתת עם יעקב למצרים. מגבורו ישראאל: ישראל דלעילא, הדא הוа דכתיב ואלה שמות בני ישראל וגנו, איש וبيתו באו: איבון ונימוסיהון.

ר' חייא הוה איזיל מאושא ללוד, והוה רכיב על חмерא, והוה ר' יוסי עמייה, נחית ר' חייא, וشكליה בידוי לר' יוסי, אמר ליה, אי בני עלמא ידעין קרא סגיאה דיעקב, בשעתא דאמר ליה קודשא בריך הוа, אנבי ארד עמק מצריםה, הו מליחci עפרא, תלת פרסי קרייב לקבריה, דהכى מפרשii מרנא רברבii עלמא, מאריהון דמתניתא, כתיב (שמות י"ח) ויצא משה ל夸arat חותנו, אהרן חמא למשה דנפק, ונפק עמייה, ואלעזר ובשראייסבי נפקו עמייה, ראשii אבhn, ומערעי כבשתא, וכל ישראל נפקו עמהון, אשתחחו בכל ישראל פלהו, נפקו לקבליה דיתרו, מאן חמא למשה דנפיק ולא יפיק, לאהרן ולרברבii דנפק, ולא יפיק. אשתחח, דבגין משה נפקו פולהון. ומה, אי בגין משה פה, בגין קודשא בריך הוа, פד אמר אנבי ארד עמק מצריםה, על אחת כמה וכמה.

עד ההו איזלי, פגע בהו ר' אבא. אמר רבי יוסי, הא שכינתא הכא, דחד מאריהון דמתניתין עמנא.

אמֶר ר' אָבָא, בָּמָאי עַסְקִיתָgo. אָמֶר רַבִּי יוֹסִי, בְּהָאִי קָרָא,
דְּכַתִּיב אֲנָכִי אָרֶד עַמְּךָ מִצְרִיםָה וְגַוּ. כַּד נָחָת יַעֲקֹב
לְמִצְרִים, דְּכַתִּיב, וְאֶלְהָ שָׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים
מִצְרִיםָה, אַת אָוְלִית, הַכְּלָחוּ נָחָתוּ עִם יַעֲקֹב לְמִצְרִים.
אָמֶר לֵיה ר' אָבָא, וְדָא לְחוֹדְהָות. פָּתָח וְאָמֶר (יחזקאל א')
הַיְהָ הִיא דָבָר יְיָ אֶל יְחִזְקָאֵל בֶּן בָּנֵי הַכֹּהֵן בְּאָרֶץ
פְּשָׁדִים עַל בָּהָר פְּבָר. תָּלַת פְּלוֹגָתָן הַכָּא. חֲדָא, דְּתַגְיִנְן,
אֵין שְׁכִינָה שׂוֹרָה בְּחֻזָּה לְאָרֶץ. וְחֲדָא, דְּלֹא הוּה מַהֲימָן
כִּמְשָׁה, דְּכַתִּיב בֵּיה, (בָּמְדִבָּר י"ב) בְּכָל בֵּיתִי נָאָמֵן הוּא, וְהָוָא,
גָּלִי וְפִרְסָם כָּל גָּנוּזִיא דְּמַלְכָא. וְחֲדָא, דְּאַתְּחֹזֵי כְּמָאֵן
דְּלֹא שְׁלִים בְּדַעַתְּהָ.

אֲלֹא הַכִּי אֲסִיקָנָא בְּמַתְנִיתָא דִילָן, חַס וְשַׁלּוּם דְּהָא
יְחִזְקָאֵל נָבִיאָה שְׁלִימָא הָוָה, וּבְרִשׁוֹתָא דְּקוֹדְשָׁא
בָּרִיךְ הוּא גָּלִי כָּל מַה דְּגָלִי. וּכְלָהּוּ אַצְטְרִיךְ דְּגָלִי
וּפִרְסָם, עַל חַד תְּרֵין מִמָּה דְּגָלִי, דְּהַכִּי תָּבֵן, מָאן דְּרָגִיל
לְמַסְבֵּל צְעָרָא וּכְוֹ'. (עַיִן לעיל ד' א' ב' שׂוֹרָה ד' עד מה דְגָלִי) וּכְלֹא
אַצְטְרִיךְ, וּמַעַלְמִין לֹא שְׁבִיק קוֹדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל
בְּגִלוֹתָא, עַד דְּהָוָה אָתֵי לְמִידָר דִיּוֹרִיה עַמְּהָוָן, כָּל שְׁכִינָה
בִּיעַקְבָּ, דְּהָוָה נְחִית בְּגִלוֹתָא, וּקוֹדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא
וּשְׁכִינָתָה, וּקְדִישֵּׁין עַלְאַיִן, (וְתָפָא) וּרְתִיכְיִן, דְּנָחָתוּ פְּלָהּוּ
עִם יַעֲקֹב, הֲדָא הוּא דְּכַתִּיב הַבָּאִים מִצְרִיםָה אַת יַעֲקֹב.

דבר אחר ר' אבא פטה ואמיר, (שיר השירים ד) אתי מלְבָנוֹן
 כלה אתי מלְבָנוֹן תְבוֹא. תא חזי, ווי לוֹן בְגִי בְשָׁא
 דלא ידעין, ולא מְשַׁגִּיחֵין בְפּוֹלְחָנָא דמְאַרְיָהוֹן, דתְּנִיא
 אמר רבי יצחק, בכל יומא ויוםא בת קול נפקת מטוֹרָא
 דחוּרב, ואמר, ווי לוֹן לְבָנִי נְשָׁא מְפּוֹלְחָנָא דמְאַרְיָהוֹן,
 ווי לוֹן לְבָנִי נְשָׁא מְעַלְבָוָנה (דף ה ע"ב) דאוּרִיאִיתָא. דאמר ר'
 יהודָה, כל מאן דאַשְׁתָּדָל באַוּרִיאִיתָא בהאי עַלְמָא,
 ומְסִיגָּל עַוְבָּדִין טְבִינָא יְרִית עַלְמָא שְׁלִימָא. וכל מאן דלא
 אַשְׁתָּדָל באַוּרִיאִיתָא בהאי עַלְמָא, ולא עֲבִיד עַוְבָּדִין
 טְבִינָא, לא יְרִית לא האי ולא האי. זהא תנן, אית מאן
 דירית עַלְמִיה כְפּוֹם אַתְּרִיה, וככְפּוֹם מה דחזי ליה. אמר
 רבי יצחק, לא תנן, אלא מאן דליית ליה עַוְבָּדִין טְבִינָא.
כלל.

אמר רבי יהודָה, אל מלִי הוּוּ יַדְעֵין בְגִי נְשָׁא, רְחִימָותָא
 דרְחִים קְוִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, הוּוּ שְׁאָגִין
 ככְפִירִיא לְמַרְדָּף אֶבְתָּרִיה. דתְּנִיא, בשעתא דגְחַת יַעֲקֹב
 לְמִצְרִים, קָרָא קְוִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְפָמְלִיא דְילִילָה אמר
 להוֹן, בְלִכּוֹן חוֹתוֹ לְמִצְרִים, וְאַנְאָא אַיִחוֹת עַמְכּוֹן. אמרה
 שְׁכִינָתָא רְבוּנָא דעַלְמָא, אית צְבָאות בְלָא מְלָכָא, אמר
 לה, אתי מלְבָנוֹן כלה, מלְבָנוֹן: מַאֲתָרָא דעַדָּן, דְמַלְוָבָן
 בכל עַוְבָּדוֹי. כלה: דא שְׁכִינָתָא, הדְהִיא כלה בְחֻופָה.

וְאַזְלָא הָא בְּהָא דְתִנְיָא אָמֵר רַבִּי יְהוּדָה, מַאי דְכַתִּיב,
(במדבר ז') וַיְהִי בַּיּוֹם כְּלַת מֵשָׁה, כְּלַת בְּتִיב, בַּיּוֹם אֲדַעַת
כְּלַת לְחִיפָּה, וְשְׁכִינַתָּא דָא הִיא כְּלַת.

אתִי מַלְבָּנוֹן תָּבוֹאִי, מַאֲתָר בֵּי מִקְדְּשָׁא דְלֻעִילָּא. תְּשׂוּרִי
מַרְאֵשׁ אַמְּנָה, מִרְיִשָּׁא דִמְאוֹן. מַרְאֵשִׁיהָוּן דְבָנִי
מַהִימְנוֹתָא. וְמְאוֹן בִּינָהּוּ. יַעֲקֹב וּבְנָיו. מַרְאֵשׁ שְׁנִיר
וְחַרְמוֹן, דְאִינְוֹן עַתִּידִין לְקַבֵּלָא אָוֹרִיִּתָּא דִילִי, מַטּוֹרָא
וְחַרְמוֹן, וְלְאָגְנָא עַלְיִהוּ בְגָלוּתָהָוּן. מִמְעוֹנוֹת אֲרִיוֹתָה:
אלֵין אִינְוֹן עַמְּין עוֹבֵד עֲבוֹדַת כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת, (נ"א בְּנֵי נְשָׁא
דְמַהִימְנוֹתָא) דְמִיְּין לְאֲרִיוֹתָא וּנְמִרְיָין, דְמַעֲבִין לְהָוֹן בְּכָל
פּוֹלְחָנָא דְקַשְׁיוֹן.

ר' אָבָא אָמֵר, אַתִּי מַלְבָּנוֹן כְּלַת וְגוֹ. וּכְיַי מַלְבָּנוֹן אַתָּה,
וְהַלֵּא לְלַבָּנוֹן עֹולָה. אֶלָּא אָמֵר רַבִּי אָבָא, בְשֻׁעַתָּא
דְנַחֲתָת שְׁכִינַתָּא לְמִצְרִים, נַחֲתוּ בְהַדָּה שְׁתִינָן רְבּוֹא שֶׁל
מְלָאֵכִי הַשְּׁرָת, וּקְזִדְשָׁא בְּרִיךְ הַו־ּא בְקָדְמִיתָא הַדָּא הַוָּא
דְכַתִּיב, (מיכָה ב') וַיַּעֲבֹר מַלְכָם לְפָנֵיהם וְהָיָה בְּרָאֵשָׁם.

ר' יִצְחָק אָמֵר, אַתִּי מַלְבָּנוֹן כְּלַת, דָא אֵיהִי שְׁכִינַתָּא.
אַתִּי מַלְבָּנוֹן תָּבוֹאִי, מַאֲתָר בֵּי מִקְדְּשָׁא דְלֻעִילָּא.
תְּשׂוּרִי מַרְאֵשׁ אַמְּנָה, מַאֲתָר בֵּי מִקְדְּשָׁא דְלֻעִילָּא,
וְמַאֲתָר בֵּי מִקְדְּשָׁא דְלַתְתָּא דָא מֵרַדְרַת ר' יְהוּדָה, מַעוֹלָם לְאָ
זֶה שְׁכִינַתָּא מִכּוֹתְלִי דְמַעֲרָבָא, דְבֵי מִקְדְּשָׁא, דְכַתִּיב,

(שיר השירים ב') הִנֵּה זוֹה עוֹמֶד אַחֲרֵ פְּתִילָנוּ. וְהוּא רָאשׁ אַמְנָה לְכָל עַלְמָא. מִרְאשׁ שְׁגִיר וְחַרְמוֹן מִאַתְּרָא דָאָרוּיִיתָא נְפֻקָּת לְעַלְמָא, וְלַמָּה. לְאָגָנָא עַל יִשְׂרָאֵל, מִמְעוֹנוֹת אֲרִיוֹת: אַלְיִין עַמִּין עֲזָבִי עֲבוֹדָת פּוֹכְבִּים וּמִזְלוֹת. ר' יַדְן אָוֹםֶר, מִמְעוֹנוֹת אֲרִיוֹת: אַלְיִין אִינְנוּ תַּלְמִידִי חִכְמִים, דָעֵסְקִי בָּאָרוּיִתָּא בְּמִעוֹנוֹת הַמִּדְרָשָׁות, וּבְבָתִי כְּנָסִיות, דָאִינְנוּ אַרְיוֹן וּגְמָרִים בָּאָרוּיִתָּא.

ר' חִיא הָוה יִתְיַב קִמְיה דָרְבִי שְׁמָעוֹן, אָמַר לֵיה, מָה חִמָת אָרוּיִתָא לְמִמֵי בְּנוֹי דִיעָקָב, דָאִינְנוּ תִּרְיִסְר בְּקָדְמִיתָא, וְלֹבֶתֶר בָּן שְׁבָעִים דְכַתִּיב, (בראשית מ"ז) כָל הַגְּפֵש לְבֵית יַעֲקֹב הַבָּא מִצְרִימָה שְׁבָעִים. וּמָא טֻמָא שְׁבָעִים וְלֹא יַתֵּר. אָמַר לֵיה, לְקַבֵּיל ע' אָוְמִין, דָאִינְנוּ בְּעַלְמָא, וְאַיְנוּ הוּא אָוְמָה יְחִידָה לְקַבֵּיל בְּלָהּוֹן.

וְתוּ אָמַר לֵיה, תָא חִזֵי, קָלְדִּיטִין דְבָתְרִין (גּוּבְרִין) עַנְפִין יִתְבִין בְמַטְלָגִיהּוֹן, (נ"א בְמַטְלָגִיהּוֹן) מִמְגַן עַל שְׁבָעִין עַמְמִין, נְפֻקִין מִתְרִיסֶר גְּלִיפִין קְטוּרִין דְאַסְתָּחָרָן בְמַטְלָגִיהּוֹן, לְמַתְקָלָן לְאַרְבָּע רֹוחִי עַלְמָא, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (דברים ל"ב) יָצַב גְּבוּלוֹת עַמִּים לְמִסְפֵר בָּנִי יִשְׂרָאֵל. וְהִיְנוּ דְכַתִּיב, (ובירה ב') בַי בְאַרְבָּע רֹוחֹות הַשְׁמִים פְּרִשְׁתִי אֲתֶכֶם, לְאַחֲזֹאָה דָאִינְנוּ קִיְמִין בְגִין יִשְׂרָאֵל. בְאַרְבָּע לֹא בְאָמָר, אֶלָא בְאַרְבָּע. כַּמָה דָא אָפְשָׁר לְעַלְמָא בְלֹא אַרְבָּע רֹוחֹות כֵך אֵי אָפְשָׁר לְעַלְמָא בְלֹא יִשְׂרָאֵל.

(שמות א') **וַיַּקְםַם מֶלֶךְ חֶדֶשׁ.** ר' אֲבָא פַּתַּח (ישעה ל"ב) **אֲשֶׁר יִכְּבֶם** זֶרֶעִי עַל כָּל מִימָּנָה מְשֻׁלָּחִי רֶגֶל הַשׂוֹר וַחַמּוֹר, זֶכְאַיִן אַיִּנוֹן יִשְׂרָאֵל, דָּקוּדָשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא אַתְּרָעִי בְּהָוּ מִכְּלָ שָׁאָר עַמִּין, וַקְּרִיב לֹזָן לְגַבְּיהָ, דְּכַתִּיב, (דברים י"ד) וַבְּךָ בְּחַר יְיָ' לְהִיוֹת לוּ לְעַם סְגוּלָה וְגֹזֶן, וּכְתִיב (דברים ל"ב) כִּי חָלֵק יְיָ' עַמּוֹ יַעֲקֹב חָבֵל נְחַלְתָּו, יִשְׂרָאֵל מַתְּדַבְּקִין בֵּיהֶ בְּקוּדָשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא, דְּכַתִּיב, (דברים ד') וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בְּיְיָ' אֱלֹהִיכֶם חַיִּים כּוֹלָכֶם (דף ר ע"א) הַיּוֹם.

וְעַל דָּא זֶכְאַיִן אַיִּנוֹן קָמִיה, בְּגִינַן דָּא יִנוֹן זֶרֶעִי עַל כָּל מִימָּנָה. מַאי עַל כָּל מִימָּנָה. דָּזְרָעִין לְצַדְקָה. וּמְאַן דָּזְרָעַ לְצַדְקָה, פַּתִּיב בֵּיהֶ (תהלים נ"ז) (הָהָא הוּא דְכַתִּיב, (תהלים כ"ח) כִּי גָדוֹל עד שָׁמִים עַל כָּל מִימָּנָה) אִיהוּ הָווִי, וּמְאַן אִיהוּ מַעַל שָׁמִים. (וַיָּקֹרְאַ טַ"ז ע"א ס"ד ב') דָא עַלְמָא דָא תַּאֲתִי. וַיִּשְׂרָאֵל זֶרֶעִי זֶרֶעָא עַל כָּל מִימָּנָה.

בְּסִפְרָא דָרְבָּן יִבָּא סְבָא הַכִּי אָמַר, פַּתִּיב (דְּנִיאָל ד') בְּגִזְוָת עִירֵין פַּתְגָּמָא וּמְאָמַר קְדִישֵין שְׁאַלְתָּא, כָּל דִּינֵין דְּהָא יַעֲלֵמָא, וְכָל גַּזְרֵין, וְכָל שְׁאַלְתֵּין, פְּלַהו קִיִּימִי בְּחַד הַיְכָלָא, דְתִמְןָן עַב סְבָהָדָרֵין מַעֲיִינֵין בְּדִינֵין דַעֲלֵמָא. וְהַהְוָא הַיְכָלָא אַקְרֵי הַיְכָל (פַּקוֹדִי רַנְאָה ע"א) זְכוֹתָא, בְּגִינַן, דְכַד דִּינֵין דִּינָא, מְהַפְכֵין בְּזָכוֹתָא דָבָר נְשָׁ בְּקָדְמִיתָא.

מה דָלָאו הַכִּי, בְּדִרְגָא דְהַהוּא סְטָרָא אַחֲרָא, דְתִמְןָ אֵיתָו
אתָר דְאַקְרֵי (رس"ה א') חֻובָה, בְגִין דְכָל עוֹבְדוֹי דְהַהוּא
אַתָּר, דְנַחַשׁ אִשְׁת זְנוּבִים, לֹא אֵיתָו אֶלָא לְמַהֲפִכָא
בְחוּבָה דְבָר נְשׁ, וְלִמְלְשָׁן עַבְדָא לְמַאֲרִיה.
אִינּוֹן דְהַיְכָלָא דְזָכוֹתָא, אַקְרֵוֹן מִים מַתּוֹקִים, מִים
צְלִילִין. אִינּוֹן דְהַיְכָלָא דְחוּבָה, אַקְרֵוֹן מִין
מַרְיִין, (בַמְדִבָר ה') מֵי הַמְּרִירִים הַמְּאַרְדִּים. בְהַהוּא הַיְכָלָא
דְזָכוֹתָא, לֹא קִיְמִי אֶלְיַין תַּלְתָ (בראשית כפ"א א'): בְנֵי, חַיִי,
וּמְזֻוגִי. וְלֹא בְהַהוּא אַתָּר (رس"ו א') דְחוּבָה, לֹא בְמִים מַתִּיקָן
וְצְלִילָן, וְלֹא בְמִים מַרְיִין מַלְטְטִין.

וְעַל דָא, יִשְׂרָאֵל זָרְעֵי עַל כָל מִים, זָרְעָא קְדִישָׁא
דְאַוְלִידֵי עַל כָל מִים, אֵיתָג, דְהָא לֹאו נְכֹונֵן זָרְעָא
דִילְהָוָן אֶלָא לְעִילָא. וְעַל דָא אַוְקָמוֹה מִכָּל מִקּוֹם, בְנֵי
חַיִי וּמְזֻוגִי, לֹא בְזָכוֹתָא תְלִיא מַלְתָא, אֶלָא בְמַזְלָא
קְדִישָׁא תְלִיא מַלְתָא, וְאַתָּר דָא עַל כָל מִיא אֵיתָג.
מִשְׁלַחֵי רֶגֶל הַשּׁוֹר וְהַחֲמֹר, דָלָא אִיתָ לֹזָן בְהַהוּא סְטָרָא
בְיִשָּׁא כְלּוּם, וּמְשָׁדְרוֹן מִפְיִיחָיו כָל חִילְקִין בַיִשְׁין,
וּמְתַדְבְּקִין בְהַהוּא סְטָרָא טָבָא, דְכָל קְדֹושִׁין (בראשית קס"ו ב')
עַלְאיָין, שּׂוֹר וְחָמֹר כִד מְזֻדוֹגָן פְחַדָא, תְרֵין פְגַעַין בַיִשְׁין
אִינּוֹן לְעַלְמָא. שּׂוֹר: סְטָרָא דְדִינָא קְשִׁיא אֵיתָג,
וְאַתְדַבְקּוֹתָא דְסִטָּר קְדִישָׁא אֵיתָג. חָמֹר: כִד אַזְדוֹגָן

בְּהִדֵּה, דָאַיהוּ מִסְטוֹרָא אַחֲרָא, תְּרֵין פְּגֻעִין בַּיְשִׁין אַיְנוֹן לְעַלְמָא.

וְעַל דָא, שְׁמַעוֹן תְּוִקְפָא דְדִיבָא קְשִׁיא הַוָה בֵיה, וּכְדָמַזְנוֹגָן בְּחַדָא, לֹא יְכַיל עַלְמָא לְמַסְבֵל, וּבְגַיְן כֵה,
(דברים כ"ב) לֹא תְחַרּוֹשׁ בְשָׂור וּבְחַמּוֹר יְחָדו. וְעַל דָא, שְׁדָר
יְעָקָב לְעַשּׂו מָלָה דָא, דְכַתִּיב, (בראשית ל"ב) וַיְהִי לֵי שָׂור
וְחַמּוֹר. וְאֵלָא דְמַאַיְךְ יְעָקָב גְּרָמִיה, דְחִילָוּ סְגִיאָ נְפָל
בֵיה בְעַשָו.

וַיְקַם מֶלֶךְ חָדֵשׁ עַל מִצְרָיִם. בְסִפְרָא דָרְבָה הַמְנוֹגָא סְבָא
הַכִּי אַתָּמָר, מַאי דְכַתִּיב וַיְקַם מֶלֶךְ חָדֵשׁ עַל
מִצְרָיִם, תָא חֹזֵי, כָל עַמִּין דְעַלְמָא, וּכָל מֶלֶכִין דְעַלְמָא,
לֹא אַתְתַקְפּוּ בְשִׁילְטָנִיהָן, אֶלָא בְגִינִיהָו דִיְשָׁרָאָל,
מִצְרָיִם לֹא הוּוּ שְׁלֵטִין עַל כָל עַלְמָא, עד דָאַתוּ יְשָׁרָאָל,
וְעַלְוּ תִּמְןּוּ בְגִלוֹתָא, כִּידֵין אַתְתַקְפּוּ עַל שָׁאר (בשלהח ע"ט א')
עַמִּין דְעַלְמָא. בְבָל לֹא אַתְתַקְפּוּ עַל כָל עַמִּין דְעַלְמָא,
אֶלָא בְגִינִין דִיְשָׁרָאָל דְלַהֲוִין בְגִלוֹתָהָן. אֶדְומָ לֹא
אַתְתַקְפּוּ עַל כָל עַמִּין דְעַלְמָא אֶלָא בְגִינִיהָן דִיְשָׁרָאָל,
דְלַהֲוִין בְגִלוֹתָהָן. דָהָא עַמִּין אַלְיִין בְשִׁפְלוֹתָא הוּוּ בְשָׁאר
עַמִּין, וּמַאַיְכִין הוּוּ מִפְלָהָו, וּבְגַיְן יְשָׁרָאָל אַתְתַקְפּוּ.
מִצְרָיִם: דְכַתִּיב, (שמות כ) מִבֵּית עֲבָדִים. עֲבָדִים אַקְרָיוֹן
מִמֶּשׁ, דָהָא (שמות י"ז ע"א) מִצְרָיִם בְשִׁפְלוֹתָא

דְּשֶׁאָר עַמִּין הָוּ. בְּבֵל: דְּכַתִּיב, (ישעה ב'ג') הָנֵן אָרֶץ כְּשָׁדִים
זֶה הָעָם לֹא הָיָה. אֲדוֹם: דְּכַתִּיב, (עבדיה א') הַגָּה קָטָן בְּתַתִּיךְ
בְּגֹויִם בְּזֹויִ אַתָּה מָאֵד.

וּכְלָהּוּ לֹא נִטְלוּ תְּוִקְפָּא אֶלָּא בְּגִינִּיהָן דִּיְשָׁرָאֵל. הַכְּדָבָר
יְשָׁרָאֵל בְּגִלוּתָהָנוּ מִיד מִתְּתַקְפִּי עַל כָּל שָׁאָר
עַמִּין דִּעָלָמָא. מַאי טֻמָּא, בְּגִינִּן דִּיְשָׁרָאֵל אַיִּנוֹן
בְּלַחְוֹדִיהָן, לְקַבֵּל כָּל (ט'ז א') עַמִּין דִּעָלָמָא. בְּפָד עַלְוֹ
יְשָׁרָאֵל בְּגִלוּתָא דְמִצְרָיִם, מִיד הָוֶה קִימָה לְמִצְרָיִם,
וְאַתְּתַקְפִּי שְׂוִלְטָנוֹתָא דְלָהּוֹן לְעִילָּא עַל כָּל שָׁאָר עַמִּין,
דְּכַתִּיב וַיְקַם מֶלֶךְ חֶדֶשׁ עַל מִצְרָיִם, וַיְקַם: קִימָה הָוֶה לוֹן,
דְּאַתְּתַקְפִּי וַיְקַם הָהּוֹא מִמְּנָא שְׂוִלְטָנוֹא דְמִצְרָיִם, וְאַתְּיִהְיֵב
לִיהְיָה תְּוִקְפָּא וְשְׁלַטְנוֹתָא, עַל כָּל מִמְּנָא דְשֶׁאָר עַמִּין דְּהָא
בְּקָדְמִיתָא אֵית שְׂוִלְטָנוֹתָא לְהָהּוֹא מִמְּנָא דְלָעִילָּא,
וְלֹבֶתֶר לְעַמָּא דִּילְיָה (דף ר ע"ב) דְּלַתְתָּא. וּבְגִינִּן כֵּה, וַיְקַם
מֶלֶךְ חֶדֶשׁ עַל מִצְרָיִם. דָא הָוֶא מִמְּנָא דְלָהּוֹן, חֶדֶשׁ הָוֶה,
דָעַד יוֹמָא הָדֵין לֹא הָוֶה לִיהְיָה שְׂוִלְטָנוֹא עַל שָׁאָר עַמִּין,
וְהַשְׁתָּא אַתְּקַם לְשְׁלַטָּהָה עַל כָּל שָׁאָר עַמִּין דִּעָלָמָא,
וּכְדֵין אַתְּקִיִּים (משל' ל') תְּחַת שְׁלַשׁ רָגּוֹה אָרֶץ תְּחַת עָבֵד
כִּי יִמְלֹךְ.

ר' חַיִּיא אָמַר, תְּלַתֵּין יוֹמִין עַד לֹא יִתְּהִי תְּוִקְפָּא לְעַמָּא
בָּאָרָעָא, אוֹ עַד לֹא תִּתְּהִי תְּבִירוֹ לְעַמָּא בָּאָרָעָא,

מכריזי בעלמא ההוא מלָה, ולזמנין דאתמסר ההוא מלָה בפומא דרביה, ולזמנין לאיבונן בני נשא דלית בהו דעתה ולזמנין מסר ההוא מלָה אתמסר בפומא דעופי ומכריזי בעלמא, ולית מאן דישגח בהו. כד עמא זפאיין, אתמסר ההוא מלָה לאיבונן רישין זפאיין דעלמא, בגין דיזדיעו לון, ויתובון למאריהון, וכד לאו איבונן זפאיין, הווי בדק אמרן.

ר' אלעזר, הויה יתיב יומא חד אתרעה דלוד, והוה יתיב עמיה רבבי אבא, ורבבי יהודה, ורבבי יוסי. אמר רבבי יוסי אימא לכון, מה דחmittah יומא דא. בצפרא קמיה בנהורא, חmittah חד עופא, דהוה טאים זקוף לעילא תלת זמני, ומheid חד, והוה אמר, עלאי עלאי, ביוםא דא טסי (ס"א דקיקין) רקיעין (לימינא) תלת ממנן זקפיין שלטניין על ארעה, חד יתיב דלא יתיב, עברו ליה בנורא דדליק, מעברין קיימה, מעברין שלטניה, תלת סמכין שליטין עלאיין, קיימין על עולם.

רמיגנא לההוא עופא קלא, אמיגנא ליה עופא עופא, אימא לי תלת דקיעמין ממון, וחד דמעברין שלטניה, מאן איבונן. רמא לי תלת גירין אלין מגדר פא ימיגנא, ודין חד משפטאלא, (ס"א ומגדפה שמאלא חד) ולא ידענא מאין רמייא.